

ĐẠI HỌC HUẾ
TRƯỜNG ĐẠI HỌC LUẬT

NGUYỄN DUY THÀNH

**BẢO VỆ QUYỀN LỢI CỦA CỔ ĐÔNG THIỂU SỐ
TRONG SÁP NHẬP CÔNG TY CỔ PHẦN
THEO PHÁP LUẬT VIỆT NAM**

Chuyên ngành: Luật Kinh tế

Mã số: 8380107

TÓM TẮT LUẬN VĂN THẠC SĨ LUẬT HỌC

THỪA THIÊN HUẾ, năm 2022

Công trình được hoàn thành tại:
Trường Đại học Luật, Đại học Huế

Người hướng dẫn khoa học: **TS. Cao Đình Lành**

Phản biện 1:

Phản biện 2:

Luận văn sẽ được bảo vệ trước Hội đồng chấm luận văn
thạc sĩ họp tại: Trường Đại học Luật

Vào lúc.....giờ.....ngày.....tháng năm.....

Trường Đại học Luật, Đại học Huế

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Tình hình nghiên cứu có liên quan đến đề tài	2
3. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài	4
4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	5
5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu đề tài	5
6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	6
7. Bố cục của luận văn	6
CHƯƠNG 1. NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ BẢO VỆ QUYỀN LỢI CỦA CỔ ĐÔNG THIỂU SỐ TRONG SÁP NHẬP CÔNG TY CỔ PHẦN.....	7
1.1. Khái niệm và đặc điểm về sáp nhập công ty cổ phần	7
1.1.1. Khái niệm sáp nhập công ty cổ phần	7
1.1.2. Đặc điểm của sáp nhập công ty cổ phần	7
1.2. Khái quát về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần	7
1.2.1. Quan điểm về cổ đông thiểu số.....	7
Quan điểm về cổ đông thiểu số	7
1.2.2. Những ảnh hưởng đến quyền lợi của cổ đông thiểu số khi sáp nhập công ty cổ phần	8
1.3. Khung pháp luật điều chỉnh pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần.....	8
1.3.1. Khái niệm pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần.....	8
1.3.2. Vai trò pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần	9
1.3.3. Nội dung pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần.....	9
1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến bảo vệ quyền lợi cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần	9
1.4.1. Ý thức tự bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần	9
1.4.2. Hệ thống luật pháp	9
1.4.3. Yếu tố quản lý nhà nước	9
1.4.4. Tính minh bạch và hiệu quả	9
TIỂU KẾT CHƯƠNG 1	10
CHƯƠNG 2. THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ BẢO VỆ QUYỀN LỢI CỦA CỔ ĐÔNG THIỂU SỐ TRONG SÁP NHẬP CÔNG TY CỔ PHẦN	11
2.1. Thực trạng pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần.....	11

2.1.1. Về quyền tham gia quản lý công ty.....	11
2.1.2. Quyền yêu cầu công ty mua lại cổ phần	11
2.1.3. Quyền yêu cầu hủy bỏ nghị quyết của Đại hội đồng cổ đông	11
2.1.4. Về nghĩa vụ công bố thông tin	11
2.1.5. Về quyền yêu cầu tòa án hoặc trọng tài bảo vệ quyền lợi.....	11
2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần	11
2.3. Nguyên nhân của những vướng mắc về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần	11
TIÊU KẾT CHƯƠNG 2.....	11
CHƯƠNG 3. ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ BẢO VỆ QUYỀN LỢI CỦA CỔ ĐÔNG THIỂU SỐ TRONG SÁP NHẬP CÔNG TY CỔ PHẦN.....	13
3.1. Định hướng giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần	13
3.1.1. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần phải phản ánh kịp thời những đòi hỏi thực tiễn về mục tiêu bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần.....	13
3.1.2. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần phải đáp ứng các yêu cầu của nền kinh tế thị trường	13
3.1.3. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần đáp ứng các yêu cầu hội nhập kinh tế quốc tế.....	13
3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần.....	13
3.2.1. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về bảo vệ cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần.....	13
3.2.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần	13
TIÊU KẾT CHƯƠNG 3	14
KẾT LUẬN	15
DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO	16

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

CTCP là một trong những loại hình doanh nghiệp thu hút được sự quan tâm của nhiều nhà đầu tư cả trong và ngoài nước bởi khả năng huy động vốn lớn và sự nhanh chóng, thuận tiện trong chuyển nhượng cổ phần. Với sức cạnh tranh của thị trường cùng sự thúc đẩy của lợi nhuận và nhiều yếu tố khác quan khác, xu thế sáp nhập các CTCP là hoạt động kinh tế đang diễn ra mạnh mẽ ở các nước trên thế giới.

Ở Việt Nam, hoạt động này tuy chỉ mới bắt đầu thời gian gần đây nhưng có xu hướng phát triển trong thời gian tới. Sáp nhập CTCP mang lại những lợi ích nhưng cũng là thách thức đối với các công ty. Hoạt động tổ chức lại công ty này ảnh hưởng rất lớn đến quyền lợi của các cổ đông trong công ty.

Cổ đông nhỏ thường chiếm đa số về số lượng nên giữ vai trò quan trọng trong việc phát triển và ổn định thị trường vốn, là công cụ quan trọng trong giám sát và đảm bảo quản trị hiệu quả cho công ty. Mặc dù vậy, vì là nhà đầu tư nhỏ nên họ dễ phải đối diện với bất lợi trong công ty. Do ít vốn, họ có ít quyền và tiếng nói ít trọng lượng trong hoạt động điều hành công ty; dễ bị chèn ép và buộc phải cuốn theo những kế hoạch kinh doanh đã được sắp đặt trước của các cổ đông lớn; lợi ích hợp pháp có thể bị chiếm đoạt bởi những người quản lý, cổ đông lớn, là những người có cơ hội để vun vén cho lợi ích cá nhân hoặc chiếm đoạt một phần lợi ích chung của công ty.

Về mặt pháp luật, thông qua Luật Doanh nghiệp, Luật Cạnh tranh, Luật Chứng khoán và các văn bản hướng dẫn dưới luật, có thể thấy được sự quan tâm của Nhà nước về vấn đề bảo vệ cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP. Tuy nhiên, thực tế cho thấy pháp luật vẫn chưa thể bảo vệ được quyền lợi cho những đối tượng này một cách kịp thời và triệt để. Điều này phản ánh những hạn chế, thiếu sót của quy định pháp luật về hiệu quả thực hiện khi áp dụng vào thực tiễn.

Vì những lí do trên, tôi chọn đề tài “Bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần theo pháp luật Việt Nam” để làm đề tài luận văn thạc sĩ luật học.

2. Tình hình nghiên cứu có liên quan đến đề tài

Liên quan trực tiếp đến đề tài có các công trình nghiên cứu về pháp luật bảo vệ cổ đông thiểu số và pháp luật về sáp nhập CTCP. Mỗi công trình nghiên cứu ở những phạm vi và quy mô cũng như mức độ chuyên sâu khác nhau. Các công trình nghiên cứu đa dạng các khía cạnh, dưới dạng sách, bài báo, luận án, luận văn. Trong phạm vi khảo sát của mình, tôi xin đề cập đến một số công trình nghiên cứu sau đây:

- Phùng Ngọc Việt Nga (2012), *Hoàn thiện pháp luật về sáp nhập, mua lại doanh nghiệp (M&A) phù hợp với các cam kết quốc tế của Việt Nam*, Luận văn Thạc sĩ Luật học, Khoa luật, Đại học Quốc gia Hà Nội. Luận văn trình bày tổng quan về M&A, quy định của pháp luật Việt Nam và các cam kết quốc tế của Việt Nam liên quan đến M&A, thực tiễn và giải pháp hoàn thiện pháp luật về hoạt động M&A.

- Cao Đình Lành (2014), *Bảo đảm quyền cổ đông thiểu số trong mua bán, sáp nhập công ty cổ phần theo pháp luật Việt Nam*, Luận án Tiến sĩ, Học viện Khoa học Xã hội, Hà Nội. Luận án trình bày những vấn đề lý luận về bảo đảm quyền cổ đông thiểu số trong mua bán, sáp nhập CTCP; đánh giá thực trạng và kiến nghị giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả bảo đảm quyền cổ đông thiểu số trong mua bán, sáp nhập CTCP.

- Nguyễn Thị Thu Hương (2015), *Pháp luật về bảo vệ cổ đông thiểu số của công ty cổ phần ở Việt Nam hiện nay*, Luận án tiến sĩ, Học viện Khoa học Xã hội, Hà Nội. Luận án trình bày những vấn đề lý luận về bảo vệ cổ đông thiểu số, các yếu tố ảnh hưởng và cơ chế bảo vệ cổ đông thiểu số theo pháp luật Việt Nam hiện nay;

- Hà Thị Thanh Bình (2015), *Điều hòa lợi ích của cổ đông và người quản lý trong công ty đại chúng ở Anh quốc*, Tạp chí Luật học, Đại học Luật Hà Nội, số 12 (187), tr. 58-68. Bài viết giới thiệu đặc điểm cơ cấu sở hữu phân tán của công ty đại chúng ở Anh, sự tách bạch giữa quyền sở hữu và quyền quản lý;

- Huỳnh Thị Trúc Linh (2016), *Bảo vệ cổ đông thiểu số trong công ty cổ phần theo Luật Doanh nghiệp năm 2014*, Tạp chí Nghiên cứu Lập pháp, số 6 (310), tr. 43-51. Bài viết phân tích định nghĩa cổ đông thiểu số của CTCP ở Việt Nam hiện nay, cơ chế bảo vệ cổ đông thiểu số theo quy định hiện hành và thực trạng áp dụng, giải pháp hoàn thiện cơ chế bảo vệ cổ đông thiểu số trong CTCP.

- Nguyễn Thị Lan Hương (2017), *Hoàn thiện pháp luật về bảo vệ cổ đông trong sáp nhập công ty cổ phần*, Tạp chí Nghiên cứu Lập pháp, số 11 (339), tr. 51-58. Bài viết đánh giá các quy định pháp luật về bảo vệ cổ đông trong sáp nhập CTCP ở Việt Nam, có sự so sánh với pháp luật và thực tiễn sáp nhập công ty ở Nhật Bản và đưa ra kiến nghị hoàn thiện pháp luật.

- Đỗ Minh Quang (2018), *Bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong công ty cổ phần theo pháp luật doanh nghiệp Việt Nam hiện nay*, Luận văn Thạc sĩ Luật học, Học viện Khoa học Xã hội, Hà Nội. Luận văn trình bày những vấn đề lý luận về quyền cổ đông và bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số, thực trạng pháp luật và thực trạng thực hiện, định hướng và các giải pháp hoàn thiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong CTCP theo pháp luật doanh nghiệp Việt Nam hiện nay.

- Phan Hoàng Ngọc (2018), *Pháp luật về bảo vệ cổ đông thiểu số của công ty cổ phần ở Việt Nam, nghiên cứu so sánh với Nhật Bản và Hoa Kỳ*, Luận án Tiến sĩ luật học, Học viện Khoa học Xã hội, Hà Nội. Nội dung của luận án trình bày những vấn đề lý luận chung về bảo vệ cổ đông thiểu số trong CTCP, đánh giá pháp luật Việt Nam và so sánh, đối chiếu với pháp luật Nhật Bản, Hoa Kỳ và đưa ra khuyến nghị.

Bên cạnh các nghiên cứu trên, một số đề tài nghiên cứu khoa học nghiên cứu trong lĩnh vực này như: Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ “Hoạt động sáp nhập và mua lại: Cơ sở lý luận, kinh nghiệm quốc tế và kiến nghị chính sách cho Việt Nam” do ThS. Lưu Minh Đức làm chủ nhiệm, năm 2009; đề tài nghiên cứu khoa học cấp Ngành “Hoạt động mua bán, sáp nhập các ngân hàng thương mại Việt Nam - Thực trạng và giải pháp” của Trường Đại học Ngân hàng TP. Hồ Chí Minh do TS. Nguyễn Thị Loan làm chủ nhiệm, năm 2012; đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ “Pháp luật điều chỉnh sáp nhập, mua lại doanh nghiệp ở Việt Nam” của Trường Đại học Luật TP. Hồ Chí Minh do TS. Nguyễn Trí Hùng làm chủ nhiệm, năm 2012; đề tài nghiên cứu khoa học cấp Học viện “Pháp luật về hợp nhất, sáp nhập ngân hàng thương mại ở Việt Nam” của Học viện Tài chính, năm 2014...

Các công trình nêu trên đã phân tích và cung cấp thông tin về cơ sở lý luận về sáp nhập và pháp luật về sáp nhập đối với doanh nghiệp, phân tích, phản ánh tình hình hoạt động sáp nhập doanh nghiệp của một số quốc gia và Việt Nam;

phân tích và luận giải khung pháp lý, thực trạng pháp luật về sáp nhập đối với doanh nghiệp nói chung và CTCP nói riêng. Các nghiên cứu cũng đưa ra quan điểm, phương hướng và đề xuất các giải pháp hoàn thiện pháp luật trong lĩnh vực này.

Ở luận văn này, tác giả kế thừa những điểm đạt được từ các công trình nghiên cứu và xin bổ sung, làm rõ thêm một số vấn đề nghiên cứu, cụ thể:

- Những điểm kế thừa:

Một là, các công trình nghiên cứu đã tiếp cận, phân tích các quyền cơ bản của cổ đông thiểu số. Đó là cơ sở giúp tác giả tiếp tục đi sâu phân tích các vấn đề lý luận về bảo vệ cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

Hai là, các giải pháp, kiến nghị hoàn thiện pháp luật của các công trình nghiên cứu tuy chưa đi vào việc bảo vệ cổ đông thiểu số trong hoạt động sáp nhập CTCP nhưng cũng là tài liệu giúp tác giả tham khảo trong quá trình đưa ra định hướng, giải pháp cho đề tài.

Ba là, kinh nghiệm của một số nước trên thế giới về bảo vệ cổ đông thiểu số trong CTCP mà các công trình nghiên cứu đã đúc kết được.

Những vấn đề mà luận văn tiếp tục nghiên cứu, hoàn thiện:

Thứ nhất, phân tích các đặc điểm của sáp nhập qua đó làm rõ ảnh hưởng của sáp nhập CTCP đến quyền lợi của cổ đông thiểu số;

Thứ hai, nghiên cứu và làm rõ các vấn đề về bảo vệ cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP: những vấn đề lý luận, cách thức, các yếu tố ảnh hưởng và các khía cạnh pháp lý về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP theo pháp luật Việt Nam;

Thứ ba, đưa ra một số giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP trên cơ sở học hỏi kinh nghiệm của một số nước trên thế giới.

3. Mục đích, nhiệm vụ nghiên cứu của đề tài

3.1. Mục đích nghiên cứu

Luận văn làm rõ một số vấn đề lý luận pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP và những vướng mắc của pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP theo pháp luật Việt Nam để đưa ra những giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

3.2. Nhiệm vụ nghiên cứu

Thứ nhất, phân tích đặc điểm của sáp nhập qua đó làm rõ ảnh hưởng của sáp nhập CTCP đến quyền lợi của cổ đông thiểu số.

Thứ hai, làm rõ các cách thức và các yếu tố ảnh hưởng đến bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

Thứ ba, đánh giá toàn diện thực tiễn pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP

Thứ tư, so sánh với kinh nghiệm của một số nước trên thế giới và đưa ra những giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

4. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu

4.1. Đối tượng nghiên cứu

- Các quy định của Luật Doanh nghiệp năm 2020, Luật Chứng khoán năm 2019, Luật Cạnh tranh năm 2018 và các văn bản hướng dẫn có liên quan về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

- Thực tiễn áp dụng các quy định của pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP tại Việt Nam.

4.2. Phạm vi nghiên cứu

Về không gian: lý luận và thực tiễn về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP tại Việt Nam. Luận văn không đề cập đến sáp nhập trong lĩnh vực ngân hàng.

Về thời gian: từ năm 2019 đến 2021.

5. Phương pháp luận và phương pháp nghiên cứu đề tài

5.1. Phương pháp luận

Luận văn nghiên cứu, dựa trên phương pháp luận của chủ nghĩa duy vật biện chứng và chủ nghĩa duy vật lịch sử; các quan điểm của Đảng cộng sản Việt Nam về hoàn thiện thể chế kinh tế thị trường, định hướng xã hội chủ nghĩa.

5.2. Phương pháp nghiên cứu

Để triển khai đề tài, tác giả đã sử dụng đồng bộ một số các phương pháp nghiên cứu cụ thể sau đây:

- Phương pháp phân tích, tổng hợp, so sánh được sử dụng trong Chương 1 khi khái quát những vấn đề lý luận về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số

trong sáp nhập CTCP theo pháp luật Việt Nam đồng thời có sự đối chiếu với pháp luật của một số nước trên thế giới.

- Phương pháp thống kê, phân tích, đánh giá, dự báo được sử dụng trong Chương 2, chương 3 để đánh giá thực tiễn quy định pháp luật, qua đó tìm ra những vướng mắc và nguyên nhân của những vướng mắc; đề xuất những định hướng và giải pháp bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP theo pháp luật Việt Nam.

6. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài

- Về mặt khoa học, luận văn góp phần làm sáng tỏ thêm các vấn đề lý luận về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP. Những nghiên cứu, đề xuất của luận văn góp phần vào việc hoàn thiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

- Về mặt thực tiễn, kết quả nghiên cứu của luận văn sẽ là tài liệu tham khảo trong các cơ sở đào tạo luật và các cơ quan ban ngành có liên quan.

7. Bố cục của luận văn

Ngoài phần mở đầu và kết luận, bố cục luận văn được chia làm 3 chương như sau:

Chương 1: Những vấn đề lý luận pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

Chương 2: Thực trạng pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

Chương 3: Định hướng, giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

CHƯƠNG 1

NHỮNG VẤN ĐỀ LÝ LUẬN PHÁP LUẬT VỀ BẢO VỆ QUYỀN LỢI CỦA CỔ ĐÔNG THIỂU SỐ TRONG SÁP NHẬP CÔNG TY CỔ PHẦN

1.1. Khái niệm và đặc điểm về sáp nhập công ty cổ phần

1.1.1. Khái niệm sáp nhập công ty cổ phần

Dù được định nghĩa và tiếp cận khác nhau nhưng điểm chung trong quan niệm về sáp nhập doanh nghiệp là quyền sở hữu tài sản, các lợi ích hợp pháp, nghĩa vụ cùng hệ quả pháp lý của việc sáp nhập doanh nghiệp. Từ đây, khái niệm về sáp nhập CTCP có thể hiểu như sau: *Sáp nhập CTCP là việc một hoặc một số CTCP chuyển toàn bộ tài sản, quyền, nghĩa vụ và lợi ích hợp pháp của mình sang một CTCP khác và chấm dứt sự tồn tại của CTCP bị sáp nhập. CTCP nhận sáp nhập sẽ kế thừa các quyền, lợi ích hợp pháp, đồng thời chịu trách nhiệm về các nghĩa vụ và cam kết của CTCP bị sáp nhập.*

1.1.2. Đặc điểm của sáp nhập công ty cổ phần

Một là, về chủ thể áp dụng

Hai là, khi thực hiện sáp nhập phải tuân theo những trình tự, thủ tục nhất định.

Ba là, phát sinh những hệ quả pháp lý khi thực hiện sáp nhập

Bốn là, hình thức pháp lý ghi nhận các quan hệ trong sáp nhập CTCP là hợp đồng sáp nhập.

1.2. Khái quát về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

1.2.1. Quan điểm về cổ đông thiểu số

Quan điểm về cổ đông thiểu số

Chúng tôi đồng tình cùng với quan điểm của Phó Giáo sư, Tiến sĩ Bùi Xuân Hải khi đưa ra định nghĩa về cổ đông thiểu số. Theo đó, cần định nghĩa cổ đông thiểu số dựa trên hai yếu tố quan trọng hàng đầu sau đây: thứ nhất, nói đến cổ đông thiểu số phải nói đến vốn góp của họ là tổng số cổ phần mà họ sở hữu (là phần trăm cổ phần có quyền biểu quyết) hay phần vốn góp của họ (tỉ lệ phần trăm) trong vốn điều lệ của công ty; thứ hai, nói đến cổ đông thiểu số là nói đến khả năng của họ trong việc tác động tới chính sách kế hoạch kinh doanh, chiến lược phát triển, lựa chọn người quản lý công ty hay nói cách khác là nói tới vai

trò của họ khi biểu quyết thông qua các vấn đề tại cơ quan quyền lực cao nhất trong công ty.¹

1.2.2. Những ảnh hưởng đến quyền lợi của cổ đông thiểu số khi sáp nhập công ty cổ phần

Trong các vụ sáp nhập, sẽ có những ảnh hưởng đến quyền lợi của các cổ đông, đặc biệt là các cổ đông nắm giữ ít cổ phần, không tham gia quản lý, điều hành công ty. Vì họ không được tham gia trong quá trình đàm phán về giá cổ phần cũng như quyết định các vấn đề tài chính lớn khác, các quyền lợi và ý kiến của họ có thể bị bỏ qua trong cuộc họp đại hội đồng cổ đông để thông qua việc sáp nhập vì số phiếu của họ không đủ để phủ quyết.

Nhiều trường hợp cổ đông thiểu số không hài lòng với phương án sáp nhập, nên bán cổ phiếu của mình và chấp nhận bị thiệt thòi, vì cổ phiếu lúc này đã không còn được giá như thời điểm trước. Nếu các cổ đông này vẫn tiếp tục nắm giữ, thì tỷ lệ quyền biểu quyết của họ trên tổng số cổ phiếu biểu quyết sẽ càng nhỏ hơn.²

1.3. Khung pháp luật điều chỉnh pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

1.3.1. Khái niệm pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

Do đó, pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông trong sáp nhập CTCP được hiểu là tổng hợp các quy phạm pháp luật điều chỉnh các mối quan hệ phát sinh trong quá trình sáp nhập CTCP nhằm ngăn chặn và xử lý các hành vi xâm phạm đến quyền và lợi ích hợp pháp của cổ đông trong mối quan hệ với các chủ thể khác liên quan đến tư cách của cổ đông đó, đồng thời phục hồi những quyền, lợi ích đã bị hạn chế, tước bỏ bởi hành vi vi phạm quyền và lợi ích của cổ đông.

Từ khái niệm nêu trên có thể chỉ ra các đặc điểm cơ bản sau đây của việc bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP:

Thứ nhất, chủ thể bảo vệ cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP là các cơ quan nhà nước và các Hội, Hiệp hội bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số

¹ Bùi Xuân Hải (2011), *Luật Doanh nghiệp: Bảo vệ cổ đông – pháp luật và thực tiễn*, Nxb Chính trị Quốc gia, Tr.130.

² Bởi vì, sau khi sáp nhập, số vốn điều lệ sẽ tăng lên, do đó, tổng số quyền biểu quyết sẽ lớn hơn trước.

Thứ hai, khách thể bảo vệ cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP là quyền và lợi ích của cổ đông thiểu số trong mối quan hệ với các chủ thể khác liên quan đến tư cách của họ là cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP

Thứ ba, nội dung của bảo vệ cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP được thể hiện qua việc quy định về quyền của cổ đông thiểu số, các thiết chế bên trong của công ty và sự nghiêm minh, đủ sức răn đe của các biện pháp trừng phạt đối với các chủ thể vi phạm quyền và lợi ích cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

1.3.2. Vai trò pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

- Vai trò đối với công ty và nhà đầu tư
- Vai trò đối với nền kinh tế

1.3.3. Nội dung pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

Thứ nhất, nhóm quy định phạm vi những quyền năng của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

Thứ hai, quy định về nghĩa vụ công bố thông tin của các chủ thể tham gia quan hệ với cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

Thứ ba, quy định biện pháp pháp lý cụ thể để dựa vào đó, cổ đông thiểu số bảo vệ quyền của mình như quyền yêu cầu tòa án hoặc trọng tài bảo vệ quyền lợi

1.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến bảo vệ quyền lợi cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

1.4.1. Ý thức tự bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

1.4.2. Hệ thống luật pháp

1.4.3. Yếu tố quản lý nhà nước

1.4.4. Tính minh bạch và hiệu quả

TIÊU KẾT CHƯƠNG 1

Qua các nghiên cứu tại Chương 1 của luận văn, chúng tôi rút ra một số kết luận sau:

Thứ nhất, pháp luật Việt Nam hiện hành không có một định nghĩa pháp lý nào về cổ đông thiểu số. Vì vậy, có nhiều quan điểm khác nhau khi đưa ra định nghĩa về cổ đông thiểu số. Luận văn xác định một cổ đông được gọi là cổ đông thiểu số phải xem xét ở hai khía cạnh: tổng số cổ phần mà họ sở hữu trong vốn điều lệ công ty và tổng số cổ phần mà cổ đông sở hữu không có khả năng áp đặt quan điểm, ý chí, đường lối, sách lược của mình trong công ty khi các cổ đông thực hiện các quyền của mình.

Thứ hai, về mặt pháp lý, cổ đông lớn hay cổ đông thiểu số đều là những cổ đông phổ thông có đầy đủ các quyền như quy định. Vì vậy, cổ đông thiểu số có thể sử dụng các quyền cơ bản trên để bảo vệ quyền lợi của mình trong hoạt động sáp nhập CTCP.

Thứ ba, có nhiều cách thức, biện pháp để bảo vệ quyền lợi cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP như: Quy định phạm vi những quyền năng của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP; quy định về nghĩa vụ công bố thông tin của các chủ thể tham gia quan hệ với cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP; quy định biện pháp pháp lý cụ thể để dựa vào đó, cổ đông thiểu số bảo vệ quyền của mình như quyền yêu cầu tòa án hoặc trọng tài bảo vệ quyền lợi

Thứ tư, nghiên cứu, xác định đúng đắn các yếu tố ảnh hưởng đến việc bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP sẽ là tiền đề lý luận quan trọng cho việc lý giải các vấn đề thực tiễn để đề xuất giải pháp, phương thức giải quyết những hạn chế, bất cập hiện nay.

CHƯƠNG 2

THỰC TRẠNG PHÁP LUẬT VÀ THỰC TIỄN THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ BẢO VỆ QUYỀN LỢI CỦA CỔ ĐÔNG THIỂU SỐ TRONG SÁP NHẬP CÔNG TY CỔ PHẦN

2.1. Thực trạng pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

2.1.1. Về quyền tham gia quản lý công ty

2.1.2. Quyền yêu cầu công ty mua lại cổ phần

2.1.3. Quyền yêu cầu hủy bỏ nghị quyết của Đại hội đồng cổ đông

2.1.4. Về nghĩa vụ công bố thông tin

2.1.5. Về quyền yêu cầu tòa án hoặc trọng tài bảo vệ quyền lợi

2.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

2.3. Nguyên nhân của những vướng mắc về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

Thứ nhất, các quyền cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP còn chưa đầy đủ và cơ chế thực thi, bảo vệ còn yếu.

Thứ hai, chế độ công khai thông tin cho cổ đông cũng yếu kém

Thứ ba, xem xét các vụ vi phạm ở trên cho thấy, một trong những nguyên nhân gây ảnh hưởng đến quyền và lợi ích của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP là do sự vi phạm bổn phận hay nghĩa vụ của người quản lý, nhất là nghĩa vụ trung thành với lợi ích của công ty và cổ đông như Hội đồng quản trị tìm cách thu gom, liên kết thu gom cổ phiếu nhằm thâm tóm quyền lực trong công ty, hoặc gây khó khăn cho cổ đông trong việc tiếp cận thông tin đầy đủ về các chiến lược, quyết định lớn của công ty.

Thứ tư, sự thờ ơ của cổ đông thiểu số đối với những quyền của mình bị vi phạm trong hoạt động sáp nhập CTCP

TIỂU KẾT CHƯƠNG 2

Từ việc nghiên cứu về thực trạng và thực tiễn thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP, chúng tôi rút ra một số kết luận như sau:

Thứ nhất, các quy định về nhóm quyền cổ đông thiểu số trong CTCP đã được phân tích, đánh giá thực tiễn thi hành và so sánh với kinh nghiệm của nước ngoài để khẳng định những điểm tiến bộ, thành công và cũng chỉ ra những hạn chế, bất cập của các quy định về bảo vệ cổ đông quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP. Những hạn chế, bất cập này đã làm giảm khả năng bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP.

Thứ hai, khung pháp lý có liên quan về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP đã chứa đựng khá đầy đủ để điều chỉnh những quan hệ phức tạp phát sinh trong hoạt động của CTCP. Đó là cơ sở pháp lý quan trọng để bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP hiện nay. Tuy nhiên, nhận thức về vấn đề này của cổ đông thiểu số thường có tâm lý thờ ơ với các vấn đề của công ty, cũng là thờ ơ với quyền lợi của chính mình.

CHƯƠNG 3
ĐỊNH HƯỚNG, GIẢI PHÁP HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT
VÀ NÂNG CAO HIỆU QUẢ THỰC HIỆN PHÁP LUẬT VỀ
BẢO VỆ QUYỀN LỢI CỦA CỔ ĐÔNG THIỂU SỐ
TRONG SÁP NHẬP CÔNG TY CỔ PHẦN

3.1. Định hướng giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

3.1.1. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần phải phản ánh kịp thời những đòi hỏi thực tiễn về mục tiêu bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

3.1.2. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần phải đáp ứng các yêu cầu của nền kinh tế thị trường

3.1.3. Hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần đáp ứng các yêu cầu hội nhập kinh tế quốc tế

3.2. Giải pháp hoàn thiện pháp luật và nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

3.2.1. Giải pháp hoàn thiện pháp luật về bảo vệ cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

- Một là, sửa đổi quy định về quyền yêu cầu công ty mua lại cổ phần
- Hai là, về hủy bỏ nghị quyết, quyết định của Hội đồng quản trị
- Ba là, sửa đổi, bổ sung hoặc làm rõ trách nhiệm của người quản lý trong

CTCP

3.2.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả thực hiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập công ty cổ phần

3.2.2.1. Về phía công ty

3.2.2.2. Về phía các cổ đông

TIÊU KẾT CHƯƠNG 3

Qua các nghiên cứu ở Chương 3 của luận văn, chúng tôi rút ra một số kết luận như sau:

Thứ nhất, thực tiễn thi hành cho thấy, quyền và lợi ích cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP không thể bảo đảm thực hiện nếu thiếu một hệ thống pháp luật đầy đủ, thống nhất, đồng bộ và minh bạch cũng như một cơ chế pháp lý hữu hiệu để triển khai. Do vậy, việc nâng cao hiệu quả bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP ở Việt Nam hiện nay là một đòi hỏi khách quan.

Thứ hai, với những rủi ro về quyền lợi có thể xảy ra đối với cổ đông thiểu số trong hoạt động sáp nhập của CTCP thì việc bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP cần được quan tâm, bởi những lý do sau: xuất phát từ nguy cơ xâm hại đến quyền và lợi ích cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP từ phía người quản lý, các cổ đông nắm quyền kiểm soát công ty; thực tiễn cho thấy, việc quy định quyền năng của các cổ đông trong luật vẫn chưa được thực thi, áp dụng một cách triệt để và hiệu quả trên thực tế.

Thứ ba, các định hướng chủ yếu của việc hoàn thiện pháp luật về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP được đặt trong giải pháp tổng thể hoàn thiện pháp luật kinh tế.

Thứ tư, hiệu quả của bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP không chỉ phụ thuộc vào việc quy định đầy đủ các quyền của cổ đông thiểu số để bảo vệ các cổ đông thiểu số, vốn luôn là những nhóm lợi ích nhỏ trong CTCP, ít có khả năng tự bảo vệ quyền lợi của mình trước các cổ đông lớn, những người quản lý công ty mà nó còn phụ thuộc vào khả năng tổ chức thực thi một cách nghiêm túc trong thực tiễn và cổ đông thiểu số phải biết tự bảo vệ mình để tránh những thiệt hại có thể xảy ra.

KẾT LUẬN

Bảo vệ quyền lợi của cổ đông và cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP nói riêng là một nội dung quan trọng nhất của khung pháp luật về quản trị công ty. Quy định về bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP tốt sẽ đóng góp quan trọng làm cho doanh nghiệp trở thành một công cụ kinh doanh an toàn và thông qua đó sẽ thúc đẩy và huy động vốn đầu tư. Nguyên tắc quan trọng của cơ chế bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP là bảo đảm đối xử công bằng giữa các cổ đông; bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp không bị chiếm đoạt bởi cổ đông lớn hoặc người quản lý công ty; xung đột lợi ích trong công ty phải được kiểm soát; tạo điều kiện dễ dàng cho cổ đông khởi kiện người quản lý công ty khi vi phạm trách nhiệm trong điều hành công ty.

Bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP bằng pháp luật có ý nghĩa cực kỳ quan trọng trong việc tạo điều kiện cho việc thực hiện các quyền của cổ đông thiểu số. Hiệu quả của hệ thống pháp luật trong việc bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP cần được thể hiện ở những phương diện sau: (i) quy định phạm vi những quyền năng của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP; (ii) quy định về nghĩa vụ của các chủ thể tham gia trong sáp nhập CTCP như quy định bắt buộc công khai thông tin từ những chủ thể có nghĩa vụ công bố thông tin; (iii) quy định biện pháp pháp lý cụ thể để dựa vào đó, cổ đông thiểu số bảo vệ quyền lợi của mình như quyền yêu cầu tòa án bảo vệ quyền lợi. Tuy nhiên, nếu chỉ dừng lại ở việc đưa các quy định chặt chẽ và đầy đủ thôi thì quyền và lợi ích của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP khó có thể được bảo vệ. Vì vậy, cần phải nâng cao hiệu quả bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP bằng việc hoàn thiện các cơ chế bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong sáp nhập CTCP, cũng như yêu cầu phải có các thể chế giám sát và xét xử đủ mạnh để đảm bảo thực thi các biện pháp này.

DANH MỤC TÀI LIỆU THAM KHẢO

I. CÁC VĂN BẢN QUY PHẠM PHÁP LUẬT

1. Luật Chứng khoán năm 2019.
2. Luật Doanh nghiệp năm 2020.
3. Luật Cạnh tranh năm 2018.

II. CÁC TÀI LIỆU THAM KHẢO TIẾNG VIỆT

4. Nguyễn Thị Vân Anh (2010), *Thực tiễn giải quyết tranh chấp phát sinh trong quá trình thực hiện pháp luật doanh nghiệp và một số đề xuất nhằm hoàn thiện luật doanh nghiệp năm 2005*, Tạp chí Luật học, số 9.
5. Nguyễn Ngọc Bích, Nguyễn Đình Cung (2005), *Công ty: vốn, quản lý và tranh chấp theo Luật Doanh nghiệp năm 2005*, Nxb Tri thức.
6. Nguyễn Ngọc Bích (2003), *Luật Doanh nghiệp, vốn và quản lý trong công ty cổ phần*, NXB Trẻ.
7. Hà Thị Thanh Bình (2015), *Điều hòa lợi ích của cổ đông và người quản lý trong công ty đại chúng ở Anh quốc*, Tạp chí Luật học, Đại học Luật Hà Nội, số 12.
8. Nguyễn Minh Đức (2009), *cơ hội để minh bạch hóa thông tin tài chính*, Nxb Trẻ.
9. Bùi Xuân Hải (2011), *Luật Doanh nghiệp: Bảo vệ cổ đông – pháp luật và thực tiễn*, Nxb Chính trị Quốc gia.
10. Lê Hồng Hạnh (chủ biên, 2002), *Những nền tảng pháp lý cơ bản của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam*, Hà Nội.
11. Nguyễn Thị Lan Hương (2006), *về hạn chế chuyển nhượng cổ phần trong pháp luật Việt Nam*, Tạp chí Khoa học Đại học Quốc gia Hà Nội, Kinh tế - Luật, số 1.
12. Nguyễn Thị Lan Hương (2017), *Hoàn thiện pháp luật về bảo vệ cổ đông trong sáp nhập công ty cổ phần*, Tạp chí Nghiên cứu Lập pháp, số 11 (339).
13. Nguyễn Thị Thu Hương (2015), *Pháp luật về bảo vệ cổ đông thiểu số của công ty cổ phần ở Việt Nam hiện nay*, Luận án tiến sĩ luật học, Học viện Khoa học Xã hội, Hà Nội.

14. Cao Đình Lành (2014), *Bảo đảm quyền cổ đông thiểu số trong mua bán, sáp nhập công ty cổ phần theo pháp luật Việt Nam*, Luận án Tiến sĩ luật học, Học viện Khoa học Xã hội, Hà Nội.
15. Cao Đình Lành (Chủ biên, 2021), *Bảo vệ quyền lợi của cổ đông trong mua lại, sáp nhập công ty cổ phần – Pháp luật và thực tiễn*, Nxb Công an nhân dân.
16. Trần Thăng Long, Phan Huy Lâm (2022), *Các quy định của Luật Doanh nghiệp năm 2020 về cổ đông, hội đồng quản trị, giám đốc, tổng giám đốc công ty cổ phần - một số bất cập và kiến nghị hoàn thiện*, Tạp chí Nghiên cứu Lập pháp số 02+03 (450+451), tháng 02.
17. Phùng Ngọc Việt Nga (2012), *Hoàn thiện pháp luật về sáp nhập, mua lại doanh nghiệp (M&A) phù hợp với các cam kết quốc tế của Việt Nam*, Luận văn Thạc sĩ Luật học, Khoa luật, Đại học Quốc gia Hà Nội.
18. Phan Hoàng Ngọc (2018), *Pháp luật về bảo vệ cổ đông thiểu số của công ty cổ phần ở Việt Nam, nghiên cứu so sánh với Nhật Bản và Hoa Kỳ*, Luận án Tiến sĩ luật học, Học viện Khoa học Xã hội, Hà Nội.
19. Phan Hoàng Ngọc (2016), *Bảo vệ quyền lợi của cổ đông, đáp ứng thông lệ và chuẩn mực quốc tế về quản trị công ty*, Truy cập tại: <http://tapchitaichinh.vn/tai-chinh-kinh-doanh/bao-ve-quyen-loi-cua-co-dong-dap-ung-thong-le-va-chuan-muc-quoc-te-ve-quan-tri-cong-ty-98939.html>, 06:00, 18/12/2016.
20. OECD (2003), *Quản trị công ty: Nâng cao năng lực cạnh tranh và tiếp cận nguồn vốn trên thị trường toàn cầu*, Nxb Giao thông vận tải.
21. Phạm Duy Nghĩa (2006), *Giáo trình luật kinh tế*, Nxb Đại học Quốc gia Hà Nội, tập 1.
22. Nguyễn Như Phát, Phạm Hữu Nghị (2008), *Giáo trình Luật kinh tế*, Nxb Công an nhân dân, Hà Nội.
23. Hoàng Phê (chủ biên, 1996), *Từ điển tiếng Việt*, Nxb Đà Nẵng.
24. Đỗ Minh Quang (2018), *Bảo vệ quyền lợi của cổ đông thiểu số trong công ty cổ phần theo pháp luật doanh nghiệp Việt Nam hiện nay*, Luận văn Thạc sĩ Luật học, Học viện Khoa học xã hội, Hà Nội.
25. Hồng Quyên, “Phương án sáp nhập Mediplast và Vinamed sơ sài: nhiều cổ đông bức xúc?”, Thời báo tài chính, <http://thoibaotaichinhvietnam.vn/pages/chung-khoan/2017-05-29/phuong-an-sap-nhap-mediplast-va-vinamed-so-sai-nhieu-co-dong-buc-xuc-43830.aspx>. Truy cập ngày 28/3/2019.

26. Andrew J. Sherman, Milledge A. Hart (2009), *Mua lại và sáp nhập từ A đến Z*, Nxb Tri Thức, Hà Nội.

27. Phạm Ngọc Thái (2012), *Chế độ pháp lý về quản trị công ty ở Việt Nam hiện nay*, Luận văn thạc sĩ Luật học, Khoa Luật- Đại học Quốc Gia Hà Nội.

28. Anh Việt - Trần Hoàng, “Thực thi thông lệ tốt, “ông lớn” vào cuộc, Đầu tư chứng khoán, <https://tinnhanhchungkhoan.vn/chung-khoan/thuc-thi-thong-le-tot-ong-lon-va-oc-170775.html>. Truy cập ngày 28/3/2019.

29. Nguyễn Văn Vân (2010), *Các biện pháp pháp lý bảo vệ nhà đầu tư trên thị trường chứng khoán*, Tạp chí Nhà nước và Pháp luật, số 6.

III. CÁC TÀI LIỆU THAM KHẢO TIẾNG ANH

30. David L.Scott (2003), *Wall Street Words: An A to Z Guide to Investment Terms for Today’s Investor*.

31. Julian Roche, *Corporate governance in Asia*, by Routledge, 2005.

IV. WEBSITE

32. <https://sanmuabandoanhnghep.vn/article/sap-nhap-doanh-nghiep-truoc-suc-ep-canh-tranh-va-hoi-nhap-470.html>, truy cập ngày 28/3/2022.